

Colin Dexter

Signalement

Vertaald door Marcella Houweling

De Fontein

Voorspel

De trein staat op perron 1

Hij voelde zich tamelijk ingenomen met zichzelf. Dat was uiteraard moeilijk om met zekerheid vast te stellen; maar toch, hij kon het niet ontkennen, hij voelde zich echt tamelijk ingenomen met zichzelf. Zo nauwkeurig mogelijk ging hij in zijn geheugen de opeenvolgende gebeurtenissen van die dag na: de vragen van de sollicitatiecommissie – verstandige en idiote –, en zijn eigen antwoorden: weloverwogen, en dat wist hij, goed geformuleerd. Met twee of drie antwoorden die hij had gegeven, was hij bijzonder tevreden geweest en terwijl hij daar zo stond te wachten, speelde een flauwe glimlach om zijn vastberaden, opgewekte mond. Eén vraag in het bijzonder en zijn eigen antwoord daarop kon hij zich nog bijna woord voor woord herinneren.

‘Bent u niet bang dat u misschien een beetje te jong bent voor deze baan?’

‘Eh, ja. Het zal een hele kluif worden en ik weet zeker dat er momenten zullen zijn – indien u mij aanneemt uiteraard – waarop ik het niet zonder de ervaring en adviezen van oudere en wijzere mannen zal kunnen stellen.’ (Verscheidene oudere en wijzere mannen knikten zwaarwichtig.) ‘Maar als mijn leeftijd tegen me pleit, ben ik bang dat ik daar weinig aan kan doen. Ik kan alleen maar zeggen dat het een tekortkoming is waar ik geleidelijk aan overheen zal groeien.’

Het was zelfs niet origineel. Een van zijn voormalige collega’s had het hem verteld en beweerd het zelf te hebben bedacht. Maar het was wel een schitterend excuus; en naar het zachte, beheerste gelach en het gedempte, waarderende gemompel te oordelen, had kennelijk geen van de dertien leden van de sollicitatiecommissie het eerder gehoord.

Mooi zo.

Nogmaals speelde de flauwe glimlach om zijn mond. Hij keek op zijn horloge. Halfacht 's avonds. Hij zou de trein van 20.35 uur uit Oxford vast wel kunnen halen en dan om 21.42 uur in Londen aankomen, daarna overstappen naar Waterloo Station en tegen middernacht thuis zijn. Een beetje geluk moest hij wel hebben als hem dat lukte, maar wat maakte het uit? Het kwam ongetwijfeld door die twee dubbele whisky's dat hij zo'n opgetogen, overmoedig gevoel had, een gevoel van goede hoop, van tijdelijk zo goed te zijn afgestemd op de harmonie der sferen. Hij zou de baan krijgen, hij voelde het, punt uit.

Het was nu februari. Zes maanden opzegtermijn. Hij telde de maanden op zijn vingers af: maart, april, mei, juni, juli, augustus. Dat zou voldoende zijn, hij zou meer dan genoeg tijd hebben.

Zijn ogen dwaalden op hun gemak over de tamelijk statige, vrijstaande huizen die aan de andere kant van de weg stonden. Vier slaapkamers; betrekkelijk grote tuinen. Hij zou een van die geprefabriceerde kassen kopen en tomaten en komkommers gaan kweken, zoals die Dioclétien... of was het Hercule Poirot?

Hij stapte achteruit in de beschutting van het houten wachthokje en uit de gure wind. Het was weer gaan miezeren. Zo nu en dan zoefde er een auto voorbij en het wegdek glom onder de oranje straatlantaarns... Toch was het niet zo goed gegaan op het moment dat ze hem het een en ander hadden gevraagd over de korte tijd die hij in het leger had doorgebracht.

'U bent niet tot officier benoemd, nietwaar?'

'Nee.'

'Waarom niet, denkt u?'

'Ik denk dat ik niet goed genoeg was. Op dat moment niet. Je moet er bijzondere kwaliteiten voor bezitten.' (Hij had zich van zijn apropos laten brengen: doorzwammen, blijf praten.) 'En ik was, eh... nou ja, ik bezat die gewoonweg niet. In die tijd zaten er een paar buitengewoon bekwame kerels in het leger... die veel zelfverzekerder en competentere waren dan ik.' Laat het nu maar bij een bescheiden antwoord.

Een ex-kolonel en een ex-majoor knikten waardierend. Nog twee stemmen erbij, waarschijnlijk.

Het was altijd hetzelfde met sollicitatiegesprekken. Je moest zo eerlijk mogelijk zijn, maar op een soort oneerlijke manier. De meesten van zijn vrienden in het leger hadden op particuliere kostscholen gezeten, waardoor ze het voordeel van een flinke dosis zelfvertrouwen en het bijpassende accent genoten. Tweede luitenants, luitenants, kapiteins. Ze hadden aanspraak gemaakt op hun zomaar in de schoot geworpen geboorterecht en dat werd prompt op het gepaste moment gehonoreerd. In de loop der jaren had er altijd iets van afgunst aan hem geknaagd. Hij had toch ook op een particuliere kostschool gezeten...

De bus scheen niet vaak te rijden, en hij vroeg zich af of hij de trein van vijf over halfnegen nog wel zou halen. Hij keek de goedverlichte straat af voordat hij zich nogmaals in het bushokje terugtrok waarvan de houten wanden, zoals te verwachten was, vol geklieder stonden – inclusief de reconstructies daarvan – in verschillende graden van onbetamelijkheid. Kilroy had, onvermijdelijk in de loop van zijn oneindige omzwervingen, dit heiligdom bezocht en verscheidene plaatselijke vrouwen van lichte zeden brachten hun toekomstige klanten op de hoogte van hun nymfomane neigingen. Enid hield van Gary en Dave van Monica. Verschillende opvattingen over Oxford United gaven blijk van de hartstochtelijke gevoelens van de plaatselijke voetbalfans: lofprijzingen en urinelozingen. Alle fascisten moesten onmiddellijk naar hun eigen land terug en aan Angola, Chili en Noord-Ierland moest ogenblikkelijk onafhankelijkheid worden verleend. Er was een raam vernield en hier en daar schitterden glassplinters tussen de sinaasappelschillen, chipszakjes en colablikjes. Troep! Wat verschrikkelijk vond hij dat toch. Hij werd nog kwaaiër van vieze troep dan van vieze teksten. Hij zou er een paar drastische afvalwetten doorheen jagen als hij ooit leider van dit land zou worden. Zelfs in deze baan zou hij er iets aan kunnen doen. Nou ja, als hij hem kreeg...

Schiet op, bus van kwart voor acht. Kon hij niet beter de nacht in Oxford doorbrengen? Het zou niets uitmaken. Als Angola

en die andere landen hun onafhankelijkheid moesten krijgen, waarom hij dan niet? Het was een hele tijd geleden dat hij zo lang van huis was weggeweest. En hij zou er niets bij verliezen... het zou hem eerder iets opleveren; want de onkostenvergoeding was royaal. Die hele toestand moest de gemeente een flinke bom duiten kosten. Zes kandidaten... van wie één helemaal uit Inverness kwam! Niet dat die man de baan zou krijgen, vast en zeker niet. Toch was het een rare ervaring om met medesollicitanten geconfronteerd te worden. Je kon niet te vriendelijk worden. Net als de deelnemers aan een miss-verkiezing. Glimlach en krab ze de ogen uit.

Een andere herinnering dook onverwachts weer op. 'Als u zou worden aangenomen, wat zou dan uw grootste kopzorg zijn?'

'Het zou me niets verbazen als dat de conciërge zou zijn.'

Wat hem had verrast, was het luidruchtige, opgetogen onthaal dat zijn onschuldige opmerking kreeg, en later had hij ontdekt dat de huidige bezitter van deze sinecuur een boeman was die een ongelofelijke halsstarigheid tentoonspreidde; een kerel met een buitengemeen kwaadaardig karakter, gesloten en door iedereen zeer gevreesd.

Ja, hij zou de baan krijgen. En zijn eerste tactische zege zou het officiële ontslag van de verdorven conciërge worden, met de unanieme goedkeuring van zowel bestuursleden als personeel en leerlingen. En dan kwam de troep aan de beurt. En dan...

'Wacht u op de bus?'

Hij had haar niet het bushokje zien binnenkomen. Ze had een plastic hoofddekseel op en daaronder twinkelden minieme druppeltjes motregen aan de zorgvuldig geëpileerde wenkbrauwen. Hij knikte. 'Hij rijdt zeker niet zo vaak, hè?' Ze liep op hem af. Mooie meid. Mooie lippen. Moeilijk om te zeggen hoe oud ze was. Achttien? Misschien zelfs wel jonger.

'Er moet er zo een komen.'

'Dat is goed om te horen.'

'Aangenaam is het niet vanavond.'

'Nee.' Het klonk alsof hij haar met dat antwoord wilde afpoeieren, maar omdat hij het gesprek graag nog even wilde voortzetten,

vroeg hij zich af wat hij moest zeggen. Hij kon net zo goed staan wachten en praten als staan wachten en zwijgen. Zijn metgezellin stond duidelijk over gelijksoortige zinnen na te denken maar bleek minder moeite te hebben om met de situatie om te gaan.

‘Gaat u naar Oxford?’

‘Ja. Ik hoop de trein van vijf over halfnegen naar Londen te halen.’

‘Dat lukt wel.’

Ze knoopte haar glimmende plastic regenjas los en schudde de regendruppels op de grond. Haar benen waren mager, bijna knokig, hoewel goed geproportioneerd; en uiterst beheerste, onschuldige, erotische gedachtes deden zijn hart even sneller kloppen. Het kwam door de whisky.

‘Woont u in Londen?’

‘Nee, godzijdank niet. Ik woon in Surrey.’

‘Gaat u vanavond dan nog helemaal terug?’

Deed hij dat? ‘Zó ver is het niet als je eenmaal Londen door bent.’ Ze reageerde niet onmiddellijk. ‘En jij? Ben je onderweg naar Oxford?’

‘Ja. Hier valt niets te beleven.’

Ze was beslist nog jong. Hun ogen ontmoetten elkaar en ze keken elkaar een ogenblik aan. Ze had een mooie mond. Het was zomaar een korte ontmoeting in een bushokje en het was prettig... misschien ietsje prettiger dan het zou moeten zijn. Maar meer was het niet. Hij glimlachte naar haar, onverholen en ongekunsteld. ‘Ik mag toch aannemen dat er genoeg te doen valt in een grote, zondige stad als Oxford?’

Ze keek hem schalks aan. ‘Het hangt ervan af wat je wilt, niet-waar?’ Voordat hij exact kon vaststellen wat ze dan wel wilde of welke genoegens de oude universiteitsstad nog steeds te bieden had, draaide een rode dubbeldekker de parkeerhaven op terwijl het voorwiel een plens smerig bruin water over zijn zorgvuldig gepoetste schoenen spetterde. De automatische deuren gingen met een ratelend kabaal open en hij deed een stap opzij om het meisje als eerste in te laten stappen. Bij de leuning van de trap naar boven draaide ze zich om.

‘Komt u mee naar boven?’

De bus was leeg en toen ze op de achterbank ging zitten en uitnodigend met haar ogen knipperde, zat er bijna niets anders voor hem op – maar de zin ontbrak hem ook niet echt – dan om naast haar te gaan zitten. ‘Heb je een sigaret voor me?’

‘Nee, het spijt me. Ik rook niet.’

Was ze alleen maar een ordinaire del? Ze gedroeg zich bijna zo. Hij moest er in haar ogen als een heuse man van de wereld uitzien: onberispelijk zwart pak, nieuw wit overhemd, een das van Cambridge, op maat gemaakte zware overjas en een leren aktetas. Ze hoopte waarschijnlijk op een paar dure drankjes in een luxueuze lounge van een viersterrenhotel. Nou ja, als ze dat hoopte, zou haar nog een grote teleurstelling te wachten staan. Slechts een paar kilometer boven in een bus van lijn 2. En toch voelde hij zich op een ingetogen maar onweerstaanbare manier tot haar aangetrokken. Ze zette haar doorzichtige plastic hoed af en schudde haar lange, donkerbruine haar uit. Zacht en pas gewassen.

Een vermoeid voortsjokkende conducteur kwam langzaam de wenteltrap op en ging voor hen staan.

‘Twee naar Oxford, alstublieft.’

‘Waarheen precies?’ De man klonk bokkig.

‘Eh, ik moet naar het station...’

Ze nam het woord. ‘Twee naar het station, alstublieft.’ Routinematig draaide de conducteur de kaartjes uit zijn machientje en verdween mismoedig weer naar beneden.

Het gebeurde volkomen onverwacht en het overrompelde hem: ze stak haar arm door de zijne en drukte zijn elleboog licht tegen haar zachte lichaam. ‘Hij zal wel denken dat we onderweg naar de bioscoop zijn.’ Ze giechelde vrolijk. ‘In ieder geval bedankt dat je een kaartje voor me hebt gekocht.’ Ze draaide zich naar hem om en kustte hem vriendelijk met haar zachte, droge lippen op de wang.

‘Je hebt niet tegen me gezegd dat je naar het station moest.’

‘Dat moet ik ook eigenlijk niet.’

‘Waar moet je dan heen?’

Ze schoof wat dichters naar hem toe. 'Ik zou het niet weten.'

Heel even be kroop hem de angstaan jagende gedachte dat ze misschien niet goed bij haar hoofd was. Maar nee, hij wist zo goed als zeker dat ze, voor het ogenblik althans, op een oneindig veel gezondere manier dan hij wist te waarderen wat er gebeurde. Toch was hij bijna blij toen ze bij het station aankwamen. Het was zeventien minuten over acht. Hij had nog iets meer dan een kwartier voordat de trein vertrok.

Ze stapten uit en stonden een ogenblik zwijgend samen bij het bord KAARTJES & RESTAURATIE. Het motregende nog steeds.

'Wil je iets van me drinken?' zei hij luchtig.

'Een cola zou er wel ingaan.'

Hij was verrast. Als ze op zoek was naar een man, was het een raar antwoord. De meesten van dat soort vrouwen zouden zeker vlassen op gin of wodka of iets wat koppiger was dan cola. Wie was ze? Wat wilde ze?

'Weet je het zeker?'

'Ja hoor. Ik heb geen zin om veel te drinken.'

Ze liepen de restauratie binnen waar hij een dubbele whisky voor zichzelf bestelde en voor haar een cola en een pakje Benson & Hedges. 'Alsjeblieft.'

Ze leek oprecht dankbaar. Ze stak snel een sigaret voor zichzelf op en nipte rustig aan haar drankje. De tijd tikte voort, de minutenwijzer van de stationsklok zakte onverbiddelijk naar het halve uur. 'Ik kan nu maar beter naar het perron gaan.' Hij aarzelde even en stak zijn hand toen onder zijn stoel om zijn aktetas te pakken. Hij wendde zich weer tot haar en hun ogen ontmoetten elkaar. 'Ik vind het leuk kennis met je te hebben gemaakt. Misschien komen we elkaar op een dag nog eens tegen.' Hij stond op en keek haar aan. Iedere keer dat hij naar haar keek, leek ze nog aantrekkelijker.

Ze zei: 'Ik wou dat we samen iets ondeugends konden doen, jij niet?'

Goden, ja. Natuurlijk wilde hij dat wel. Hij ademde snel en ineens was zijn keel heel droog. De luidspreker verkondigde

dat de trein van 20.35 uur die weldra op perron 1 binnenkwam, alleen in Reading en Paddington zou stoppen; reizigers voor... Maar hij luisterde niet. Het enige wat hij eigenlijk hoefde te doen, was bevestigen dat het heel leuk zou zijn geweest, een aangename glimlach om zijn mond toveren en door de deur van de restauratie naar perron 1 lopen. Dat was alles. De maanden en jaren daarna verweet hij het zichzelf telkens en telkens weer dat hij niet juist dat had gedaan.

‘Maar waar kunnen we heen?’ Hij zei het bijna onwillekeurig. De pas bij Thermopylae was prijsgegeven en het Perzische leger kwam er al in groten getale overheen.

I

Purperrood

Glorieert de schoonheid op je lip en wang,

Ver van de bleke scepter van de Dood.

Shakespeare, *Romeo en Julia*, vijfde bedrijf

Drieënhalft jaar later zaten twee mannen samen in een kantoor.

‘Je hebt de dossiers. Het is nog heel wat om door te spitten.’

‘Maar erg ver is hij niet gekomen, hè?’ Morse klonk cynisch.

‘Misschien viel er ook niet ver te komen.’

‘U bedoelt dat ze er gewoon tussenuit is geknepen en... dat was dat.’

‘Misschien.’

‘Maar wat wilt u dan dat ik doe? Ainley kon haar toch ook niet vinden?’

Hoofdinspecteur Strange gaf niet onmiddellijk antwoord. Hij keek langs Morse naar de overzichtelijk geëtiketteerde rijen rode en groene dossierdozen die dicht aaneen op de planken stonden.

‘Nee,’ zei hij ten slotte. ‘Nee, hij heeft haar niet gevonden.’

‘En hij is vanaf het allereerste begin bij de zaak betrokken geweest.’

‘Vanaf het allereerste begin,’ herhaalde Strange.

‘En het heeft hem niets opgeleverd.’ Strange reageerde er niet op. ‘Hij was toch niet achterlijk?’ ging Morse door. Ach, wat maakte het verdomme uit? Een meisje loopt van huis weg en wordt nooit meer gezien. Nou en? Honderden meisjes lopen van huis weg. De meesten schrijven hun ouders alweer snel... althans, zodra het mooie ervan af is en het geld langzaam oprakt. Sommigen komen niet thuis. Dat is waar. Sommigen komen nooit meer thuis; en iedere ochtend begint voor de eenzame, wachtende achterblijvers met een innig verdriet. Nee, een enke-

ling komt nooit meer thuis... Nooit meer.

Strange onderbrak zijn sombere gedachten. 'Wil je het op je nemen?'

'Luister eens, als Ainley...'

'Nee! Jij luistert naar mij!' snauwde Strange. 'Ainley was een heel wat betere politiemann dan jij ooit zult worden. In feite vraag ik je om deze zaak op je te nemen juist omdat je níet zo'n goede politiemann bent. Je bent te luchthartig. Je bent te... ik weet het niet.'

Maar Morse wist wat hij bedoelde. In zekere zin zou hij er blij mee moeten zijn. Misschien was hij dat ook wel. Maar twee jaar geleden. Twee hele jaren! 'De zaak is oud, de sporen moeilijk te volgen, sir... dat weet u. Mensen vergeten van alles. Sommige mensen moeten van alles vergeten. Twee jaar is lang.'

'Twee jaar, drie maanden en twee dagen,' corrigeerde Strange hem. Morse liet zijn kin op zijn linkerhand rusten en wreef met zijn wijsvinger langzaam over de zijkant van zijn neus. Zijn grijze ogen staarden door het geopende raam naar het beton van de besloten binnenplaats. Hier en daar kwamen kleine bosjes gras tevoorschijn. Verbazingwekkend. Gras dat door beton heen groeit. Hoe was het in godsnaam mogelijk? Goeie plek om een lijk te verbergen... onder beton. Het enige wat je hoefde te doen... 'Ze is dood,' zei Morse plotseling.

Strange keek naar hem op. 'Hoe kom je er in 's hemelsnaam bij om dat te zeggen?'

'Ik weet het niet. Maar als je na zo'n lange tijd iemand niet kunt vinden... nou ja, dan zou ik denken dat ze dood is. Het is moeilijk genoeg om een lijk te verbergen, maar het is heel wat moeilijker om een levend mens verborgen te houden. Ik bedoel, een levend mens staat op en loopt rond en ontmoet andere mensen, nietwaar? Nee, ik denk dat ze dood is.'

'Dat dacht Ainley ook.'

'En u was het met hem eens?'

Strange aarzelde even en knikte toen. 'Ja, ik was het met hem eens.'

'Heeft hij deze zaak dan ook echt als een onderzoek naar een moord behandeld?'

‘Officieel niet, nee. Hij behandelde het als wat het was: een onderzoek naar een vermist persoon.’

‘En onofficieel?’

Weer aarzelde Strange. ‘Ainley is in verband met deze zaak verschillende keren bij me langs geweest. Hij maakte zich er, laten we zeggen, nogal zorgen over. Er waren bepaalde kanten aan die hem heel veel... heel veel zorgen baarden.’

Heimelijk keek Morse op zijn horloge. Tien over vijf. Hij had een kaartje voor *Die Walküre*, uitgevoerd door de *English National Opera*, en die om halfzeven in de schouwburg zou beginnen.

‘Het is tien over vijf,’ zei Strange, en Morse voelde zich als een jongetje dat betrappt werd op gapen terwijl de schoolmeester tegen hem sprak... School. Ja, Valerie Taylor had nog op school gezeten, dat had hij over de zaak gelezen. Zeventien jaar en nog wat. Zag er goed uit naar men beweerde. Zeer geïnteresseerd in de grote stad waarschijnlijk. Opwinding, seks, drugs, prostitutie, misdaad en dan de goot in. En ten slotte berouw. We krijgen uiteindelijk allemaal berouw. En dan? Voor het eerst sinds hij in de kamer van Strange zat, voelde Morse dat zijn hersenen zich serieus met de zaak bezighielden. Wat was er echt met Valerie Taylor gebeurd?

Hij hoorde Strange weer praten, alsof hij antwoord op zijn gedachten gaf.

‘Uiteindelijk begon Ainley het gevoel te krijgen dat ze Kidlington misschien wel nooit had verlaten.’

Morse keek plotseling op. ‘Ik vraag me af waaróm hij dat dacht?’ Hij sprak de woorden langzaam uit en hij voelde over zijn hele lichaam een tinteling van opwinding. Het was een oud vertrouwd gevoel. Eventjes vergat hij zelfs *Die Walküre*.

‘Zoals ik al zei, maakte Ainley zich veel zorgen over de zaak.’

‘Weet u waarom?’

‘Je hebt de dossiers.’

Moord? Dat was meer een kolfje naar zijn hand. Toen Strange de zaak voor het eerst aan hem had voorgelegd, dacht hij dat hij werd uitgenodigd om weer een van die ondankbare, niet tot resultaten leidende, eindeloze, naald-in-een-hooibergspeur-

tochten op zich te nemen: pooiers en prostituees, louche afpersingszaakjes en louche afpersers, groezelige straten en goedkope hotelletjes in Londen, Liverpool, Birmingham. Bah! Werkwijze vaststellen. Natrekken. Nog eens natrekken. Nutteloos. Opnieuw beginnen. *Ad infinitum*. Maar nu begon hij zichtbaar op te fleuren. En Strange zou uiteindelijk toch zijn zin krijgen, wat er ook gebeurde. Maar wacht eens even. Waarom nu? Waarom op vrijdag 12 september... twee jaar, drie maanden en twee dagen (was het niet zo?) nadat Valerie Taylor's middags van huis was vertrokken om weer naar school te gaan? Hij fronste zijn voorhoofd. 'Er is iets gebeurd, mag ik aannemen.'

Strange knikte. 'Ja.'

Dat was een beter bericht. Kijk uit, jij armzalige zondaar die onze arme Valerie om zeep heeft geholpen, wie je ook bent! Hij zou weer om assistentie van brigadier Lewis vragen. Hij mocht Lewis wel.

'En ik weet zeker,' ging Strange verder, 'dat je voor deze klus de juiste man bent.'

'Aardig van u dat u dat zegt.'

Strange stond op. 'Een paar minuten geleden leek je er helemaal niet zo blij mee.'

'Om u de waarheid te zeggen, sir, dacht ik dat u me met een van die ellendige vermiste personenzaken wilde opzadelen.'

'En dat is precies wat ik ga doen.' De stem van Strange had ineens een harde, autoritaire klank gekregen. 'Ik vraag het je niet te doen, ik zeg tegen je dat je het móét doen.'

'Maar u zei...'

'Jij zei het, niet ik. Ainley zat ernaast. Hij zat ernaast omdat Valerie Taylor springlevend is!' Hij liep naar een dossierkast, deed hem van het slot, haalde er een klein rechthoekig vel goedkoop schrijfpapier uit, waaraan met een paperclip een eveneens goedkope, bruine envelop zat vastgeklemd, en gaf ze beide aan Morse. 'Je kunt ze gewoon aanpakken, geen vingerafdrukken. Ze heeft eindelijk naar huis geschreven.'

Morse keek diep ongelukkig naar de drie korte, clichématige zinnen in een onbenullig, kriebelig handschrift:

Lieve mama en papa,

Ik wil jullie alleen even laten weten dat alles in orde met me is en jullie je dus niet ongerust hoeven te maken. Het spijt me dat ik niet eerder heb geschreven, maar alles is in orde met me. Veel liefs, Valerie.

Er stond geen adres op de brief.

Morse haalde de paperclip van de envelop. De postzegel was afgestempeld op dinsdag, 2 september, Londen, postcode EC4.

2

Een (muzikale) waan in de Ring (II)
(Anagram, vrij naar een omschrijving in een *Ximenes*
Crossword Puzzle)

Links van hem zat een man van enorme omvang die maar een paar minuten voor het begin van de voorstelling was binnengekomen. Hij had langzaam en hijgend zijn plaats op rij J opgezocht, als een zeer zwaar voertuig dat over een zeer smalle brug reed, onderwijl een paar keer buiten adem ‘dank u’ mompelend, omdat alle al zittende theatergangers zijn voortgang belemmerden en moesten opstaan en zich stevig tegen hun opgeklapte stoelen drukken. Toen hij uiteindelijk zijn kolossale lichaam in de stoel naast Morse had laten zakken, tekende het zweet zich op zijn enorme wenkbrauwen af en snakte hij enige tijd als een gestrande walvis naar adem.

Aan zijn andere zijde zat een ernstige, bebrilde jongedame in een lange paarse jurk en met op haar schoot een dikke operapartituur. Morse had beleefd geknikt en ‘goedenavond’ gezegd toen hij op zijn plaats ging zitten, maar slechts heel even hadden haar lippen zich opgetrokken voordat ze hun gewone, zuinige ijsigheidstand weer hadden aangenomen. Mona Lisa met darmkrampen, dacht Morse. Hij had weleens in opwekkender gezelschap verkeer.

Maar er stond hem een schitterende opera te wachten waarvan hij nogmaals zou kunnen genieten. Hij dacht aan het prachtige liefdesduet in de eerste akte en hij hoopte dat de Siegmund van vanavond bekwaam genoeg was om het hoofd te bieden aan die imposante tenorpassage... een van de mooiste (en zwaarste) in alle opera's zonder gesproken dialogen. De dirigent schreed door de orkestbak, beklom het rostrum en nam minzaam het

applaus van het publiek in ontvangst. De lichten werden gedimd en Morse installeerde zich in zijn stoel met een heerlijk voorgevoel. Het gekuch verstomde allengs en de dirigent hief zijn stokje op. *Die Walküre* was begonnen.

Al na twee minuten was Morse zich bewust van enige afleidende bewegingen aan zijn rechterkant, en een snelle blik maakte duidelijk dat de bebrilde Mona Lisa ergens een zaklantaarn vandaan had gehaald en het licht nu vanaf de zijkant over de orkestpartituur liet glijden. De pagina's ritselden en knisperden wanneer ze ze omsloeg, en om de een of andere reden deed het verschijnen en weer verdwijnen van het licht uit de lantaarn Morse denken aan een draaiende vuurtoren. *Denk er niet meer aan.* Ze zou er waarschijnlijk wel mee ophouden zodra de gordijnen opengingen. Maar toch was het een beetje hinderlijk. En het was heet in de schouwburg. Hij vroeg zich af of hij zijn jasje zou uitdoen, en werd zich er bijna tegelijkertijd van bewust dat een ander lid van het publiek reeds tot een vastberaden besluit over hetzelfde onderwerp was gekomen. De kamerolifant aan zijn linkerkant begon te sidderen en weldra was Morse een machteloze toeschouwer terwijl de dikke man zijn jasje begon uit te trekken, wat hij met eindeloos veel meer moeite voor elkaar kreeg dan een Houdini op leeftijd zou hebben ervaren bij het zich losworstelen uit een dwangbuis. Onder aanzwellend gesis en geklak van tongen bracht de dikke man ten slotte zijn kolossale gezwoeg tot een succesvolle climax en stond toen moeizaam op om het ergerlijke kledingstuk onder zichzelf uit te trekken. De zitting *ploinkte* met veel lawaai tegen de rug, werd weer in haar horizontale positie teruggebracht en kreunde zwaar terwijl ze nogmaals bijna onder haar grote last bezweek. Nog meer gesis, nog meer geklak; en ten slotte een gelukzalige opschorting van de vijandelijkheden op rij J, alleen voor de gevoelige ziel van Morse verstoord door het vuurtorenlicht van de 'dame met de lamp'. Wagnerianen waren maar rare snuiters!

Morse deed zijn ogen dicht en eindelijk kon hij zich door de bekende akkoorden laten meeslepen. Prachtig...

Even dacht Morse dat de por in zijn linkerrib op een onontbeerlijke mededeling duidde, maar het gigantische lijf naast hem was slechts bezig om zijn zakdoek uit zijn enorme broekzak te bevrijden. In het daaropvolgende gevecht lukte het de pand van het jasje van Morse om vast te komen zitten, en zijn zwakke pogingen om zichzelf los te wrikken, werden met een kille, steriele en woeste blik van Florence Nightingale begroet.

Aan het einde van de eerste akte was het moreel van Morse bijna tot het nulpunt gezakt. Siegmund had een duidelijk hoorbare schorheid opgelopen, Sieglinde stond overvloedig te zweten, en een jonge cultuurbaar van het vrouwelijk geslacht die recht achter hem zat, ritselde regelmatig met een zakje snoepjes. Tijdens de eerste pauze vluchtte hij naar de bar, bestelde een whisky, en toen nog een. De bel voor het begin van de tweede akte klonk en hij bestelde een derde whisky. En het jonge meisje dat tijdens de eerste akte achter hem had gezeten, had een prachtig, onbelemmerd uitzicht op de tweede akte; en op de derde akte, en tegen die tijd had het tweede snoepzakje zich bij het eerste gevoegd en daarmee een verkreukeld hoopje op de grond gevormd.

De waarheid was dat Morse zich die avond toch nooit helemaal had kunnen overgeven aan onvervalst genot, hoe gunstig de omstandigheden ook zouden zijn geweest. Om de minuut waren zijn gedachten namelijk teruggekeerd naar het gesprek met Strange eerder die dag... en daarna naar Ainley. Vooral naar rechercheur Ainley. Hij had hem helemaal niet goed gekend, nee, eigenlijk niet. Het was een rustige vent geweest. Vriendelijk genoeg zonder ooit een vriend te worden. Een eenzelve mens. Eigenlijk was het in het geheel geen interessante man geweest, voor zover Morse zich kon herinneren. Ingehouden, voorzichtig, iemand die zich aan de letter van de wet hield. Getrouwd, maar geen kinderen. En nu zou hij nooit meer kinderen krijgen, want Ainley was dood. Volgens een ooggetuige was het voornamelijk zijn eigen fout geweest: optrekken om in te halen en niet de snel naderende Jaguar opmerken die opdoemde in de buitenste baan van de M40 bij High Wycombe. Op miraculeuze wijze raakte

niemand anders zwaargewond. Alleen Ainley, en Ainley werd gedood. Het was niets voor Ainley, dat ongeluk. Hij moest aan iets anders hebben gedacht... Hij was in zijn eigen auto en in zijn vrije tijd naar Londen gegaan, nog maar elf dagen geleden. Het was echt angstaanjagend, de manier waarop andere mensen met hun leven doorgingen alsof er niets aan de hand was. Diep geschokt waren ze wel, dat zeker, maar er waren geen goede vrienden die het al te erg betreurden. Behalve zijn vrouw... Morse had haar maar één keer ontmoet, op een politieconcert het voorafgaande jaar. Tamelijk jong, veel jonger dan hij; niet onknap, maar niet om je hart sneller te doen kloppen. Irene, of zoiets. Eileen? Nee, hij dacht dat het Irene was.

Zijn whisky was op en hij keek om zich heen waar de buffetjuffrouw was gebleven. Nergens te bekennen. Hij was de enige daar, en de linnen theedoeken lagen over de bierpompen gedrapeerd. Het had weinig zin om te blijven.

Hij liep de trap af en door de entree de warme schemeravond in. Een overmaatse aankondiging in rode en zwarte hoofdletter bedekte de hele muur aan de buitenkant van het theater: ENGLISH NATIONAL OPERA, MAAND. I SEPT - ZAT. 13 SEPT. Hij voelde een lichte rilling van opwinding over zijn rug lopen. Maandag de eerste september. Dat was de dag waarop Dick Ainley was gestorven. En de brief? Gepost op dinsdag, de tweede september. Zou het waar zijn? Maar hij moest geen overhaaste conclusies trekken. Maar waarom verdomme niet? Er was geen elfde gebod tegen het trekken van overhaaste conclusies, en dus trok hij ze. Ainley was die maandag naar Londen gegaan en daar moest iets zijn gebeurd. Had hij Valerie Taylor misschien uiteindelijk toch nog gevonden? Het begon een mogelijkheid te lijken. En meteen de dag daarop had ze naar huis geschreven... na meer dan twee jaar spoorloos te zijn geweest. Toch klopte er iets niet. De zaak-Taylor was twee jaar op het schap gezet, hoewel ze natuurlijk niet was gesloten; maar Ainley was met iets anders bezig geweest, met die geschiedenis met die bommen in feite. Waarom dan? Waarom dan? Wacht eens even. Ainley was op zijn vrije dag naar Londen gegaan. Had hij...?

Morse liep de foyer weer in en werd door een ongeïnformeerde sloof geïnformeerd dat de voorstelling was uitverkocht en dat die bovendien al half voorbij was. Morse bedankte hem en stapte de telefooncel bij de deur in.

‘Het spijt me, sir, maar die is alleen voor het theaterpubliek.’ De sloof stond vlak achter hem.

‘Ik ben verdomme theaterpubliek!’ zei Morse. Hij haalde het afgescheurde kaartje voor rij J, stoel 26 uit zijn zak, hield het onder de neus van de sloof en deed demonstratief en met veel lawaai de deur van de telefooncel achter zich dicht. Een dik telefoonboek zat onhandig in zo’n metalen houder vast en Morse legde het open bij de ‘A’: Adderley... Allen... stukje terug... Ainley. Maar één Ainley en uit het telefoonboek van volgend jaar zou hij zelfs zijn verdwenen. R. Ainley, 2 Wytham Close, Wolvercote.

Zou ze thuis zijn? Het was al kwart voor negen. Irene of Eileen of hoe ze ook heette, zou waarschijnlijk bij vrienden logeren. Of wat waarschijnlijker was, bij haar moeder of zuster. Zou hij het proberen? Maar waarom aarzelde hij nog? Hij wist dat hij hoe dan ook bij haar langs zou gaan. Hij noteerde het adres en liep kordaat langs de sloof naar buiten.

‘Goedenavond, sir.’

Terwijl Morse naar zijn auto liep die dichtbij in St. Giles Street geparkeerd stond, had hij spijt van zijn kinderachtige, smalende grijnslach in reactie op de vriendelijke afscheidsgroet. Die sloof deed alleen maar zijn werk. Net als ik, zei Morse tegen zichzelf, terwijl hij zonder enthousiasme regelrecht in noordelijke richting Oxford uit reed naar het dorp Wolvercote.

Verschenen van Colin Dexter:

Dwaalspoor

Signalement

De stilte rond Nicholas Quinn

Requiem

De doden van Jericho

Het raadsel van de derde mijl

Een kwestie van ontrouw

Moord op de Barbara Bray

De Wolvercote-juwelen

Het Wytham-mysterie

Eerste druk juni 2023
Derde druk, tweede in deze editie, juli 2024
Dit is deel twee in de 'Inspecteur Morse'-serie.

Oorspronkelijke titel *Last Seen Wearing*

First published in 1976 by Macmillan, an imprint of Pan Macmillan, a division of Macmillan Publishers International Limited

Copyright © 1976 Colin Dexter

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2000, 2024 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Marcella Houweling

Omslagontwerp De Weijer Design, Baarn

Omslagillustratie Shutterstock

Opmaak binnenwerk Crius Group

ISBN 978 90 261 7412 4

ISBN e-book 978 90 261 6882 6

ISBN luisterboek 978 90 261 6883 3

NUR 332

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudig en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.